N:o 4
1939

Uusi HUOMEN

»ÄLKÄÄ ANTAKO TULEN SAMMUA«

UUSI HUOMEN

on vakavahenkinen suomalaiskansallinen naisten lehti, joka

tekee työtä kansallisen heräämisen ja kansakokonaisuuden puolesta,

ajaa suomalaisuus-, heimo- ja maanpuolustusasiaa,

seuraa valtiollisia tapahtumia sekä kotimaassa että ulkomailla isänmaallis-kansallisen maailmankatsomuksen mukaisesti,

käsittelee yhteiskunnallisia kysymyksiä, etenkin naisen asemaan tai työalaan liittyviä, samoin työväenkysymystä,

taistelee kansamme siveellisen kunnon ja terveen elämän puolesta,

selostaa kansan- ja kotitalouteen sekä maatalouden alalle kuuluvia kysymyksiä,

seuraa suomalaista sivistyselämää, etenkin kirjallisuutta ja taidetta ja huomioi myöskin yleismaailmallisia kulttuuri-ilmiöitä,

sisältää kaikkea naisten harrastuspiiriin kuuluvaa virkistävää tai kehittävää lukemista.

Uusi Huomen on jokaisen kansallisesti valveutuneen suomalaisen naisen oma lehti!

Lehteä ilmestyy 20 numeroa vuodessa.
Tilaushinta 40:— vsk., 25:— puolivuosi, ulkomaille 1½ doll.

Tilattavissa kaikista postitoimistoista, kirjakaupoista ja asiamiehiltämme, yli maan sekä lehden toimistosta os. HELSINKI, Neitsytpolku 7, puh. 64 159, toimistoaika klo 10—14.

Tilatkaa ja levittäkää!

Uusi
HUOMEN

ISÄNMAALLIS-KANSALLINEN NAISTEN LEHTI

Toimitussihteeri:
ELSA VUORJOKI
Puh. 45 336
Taloudenhoitaja:
TYYNI LEISIO

HILJA RIIPINEN, päätoimittaja
Toimituskunta:
ELNA HETEMÄKI, VIOLA KUISTIO
ANNA POHJANHEIMO, EEVI SOLANNE
Julkaisija: KUSTANNUS-OY. RASTI

TOIMISTO:
Helsinki
Neitsytpolku 7
Puh. 64 159 Klo 10—13
Tilaushinta vsk. 40:—

N:o 4

20. 3. 1939

"ISÄNMAAN YLEVÄMIELISILLE NAISILLE".

Kreivi
Tapani Széchenyi,

kuuluisa unkarilainen valtiomies ja kirjailija, julkaisi vuonna 1930 teoksen "Hitel" (Luottamus). Kirja oli omistettu isänmaan ylevämielisille naisille. Unkarin kansallispäivän 15. III. johdosta julkaisemme sen alkulauseen seuraavat kauniit sanat:

Vastaanottakaa, isänmaani ansiolliset tyttäret, kunnioitukseni ja rakkauteni osoitukseksi tämä pieni teokseni. Pitäkää sitä suosiollisen suojeluksenne alaisena. Puhun siinä luottamuksesta ja mitä siitä seuraa, kunniasta, annetun sana pyhyydestä, tekojen julkisuudesta. Nämä asiat eivät saata olla Teille vieraampia kuin meille miehillekään, sillä mitä jaloa ja ihanaa löytyy, joka kohottaa ihmiskuntaa, se on Teidän sukupuolenne työ. Te viette käsillänne elämään pienen lapsukaisen ja kasvatatte sen hyväksi kansalaiseksi; Teidän jaloista silmäyksistänne mies imee sielun voimaa ja lujaa rohkeutta. Ja kun hänen isänmaan palveluksessa vietetyn elämänsä ilta lähestyy, Te sidotte seppeleen hänen otsaansa. Te olette kansallisuuden suojelusenkelit, joka ilman Teitä ei koskaan elvy taikka ennen pitkää lakastuu, sillä Te punotte kaiken ympäri suloutta ja elämää. Te kohotatte tomun taivaaseen ja kuolevaisen kuolemattomuuteen. Tervehdys ja kiitos Teille!

Työvelvollisuuslaki koskee myöskin naisia

Eduskunnalle on annettu lakiesitys, jonka mukaan myöskin naiset 18—60 vuosien iässä voidaan mobilisoida sodan tullessa työpalvelukseen ja sen varalta jo etukäteen kaksikuukautisiin työharjoituksiin. Lakiesityksen perusteluissa viitataan siihen, että perustuslain mukaan jokainen Suomen kansalainen on velvollinen olemaan osallisena isänmaan puolustuksessa tai sitä avustamaan. Työvelvollisuus koskee sotatarviketeollisuutta, maataloutta ja sellaisia aloja, joilla voi ilmetä työvoiman puutetta. Työvelvolliset kutsutaan työhön yleisellä kuulutuksella tahi henkilökohtaisesti ja kunta avustaa lain toimeenpanossa. Alle 21 vuotiasta naista ei saa määrätä työhön oman kunnan ulkopuolelle. Jos joku kieltäytyy noudattamasta työhön käskyä, rangaistaan hänet lähettämällä työleirille tahi sakolla. Ja lainalaisuudesta eroitetaan vain ne henkilöt, jotka hoitavat lasta, ne jotka on vapautettu asevelvollisuudesta tahi jotka asevelvollisina suorittavat sotapalvelusta tahi jotka ovat sellaisen laitoksen palveluksessa, minkä toiminnan jatkuminen yleisen edun kannalta on tärkeä.

Lakiesitys viittaa ulkomaiden esimerkkiin, mutta merkillistä kyllä, ei tiedä sanallakaan siitä palveluksesta, jota Suojeluskunta ja Lotta Svärd-järjestö ovat tehneet jo kaksi vuosikymmentä. Niinkuin mitään työpalvelusta ei koskaan olisi tehtykään.

Työlain ajatus sellaisenaan on ehdottomasti oikea. Sodanaikana ja sitä varten on koko kansa voitava mobilisoida. Vähempihän ei riitä. Mutta kun Suomessa käydään tällaista järjestämään, olisi esikuva otettava kotimaasta eikä ulkoa. Olisi rakennettava huomioonottaen se suunnaton vapaaehtoinen palvelu, mikä jo on tehty ja mikä jatkuu nytkin laajenevin ohjelmin. Allekirjoittanut ei halua vetää ohjeita suojeluskuntien kohdalta. Mutta ajattelen naisten palvelusta.

Naisten työpalvelu olisi järjestettävä niin, että käytetään hyväksi se pohja, mikä vapaaehtoisesti on laskettu. Lottia on jo pyörein luvuin satatuhantinen joukko. Aiheuttaisi suurta hankaluutta, aivan sekasotkua, esim. se, jos nyt yks' kaks' lottienkin kohdalta siirrettäisiin tuo käskysuhde, mihin lottia on harjaannutettu, aivan toisille elimille, t.s. kuntien puolueittain valituille johtoelimille. Siis punaisten käsiin sadoissa kunnissa. Tähän mennessä ovat naiset lottakoulutuksessa sitoutuneet palvelemaan hyvinkin tärkeissä töissä "avustamalla suojeluskuntaa" — lottalupauksensa mukaisesti. Suuri määrä lottia on jo koulutettu vuosien kuluessa lukuisia eri tehtäviä varten sodan vaaran varalta ja niihin jo sijoitettu ja lotilla on enemmän tehtäviä kuin mihin tähänastiset voimat riittävätkään. Lottalupaus taas ei tiedä mitään 21 vuoden iästä, ei yleisestä kuulutuksesta, ei rangaistusleireistä eikä kunnan käskyistä. Syntyy varmasti epätietoisuutta ja ristiriitaa, ellei lakiin saada täysin selviä ohjeita. Maallamme ei totisesti ole varaa särkeä sitä, mikä sellaisille tunnearvoille ja työn ja kokemuksen arvoille on rakennettu.

Työvelvollisuus voidaan määrätä lailla. Mutta se ei vielä merkitse sitä, että koko kansa tulisi puolustustahtoiseksi. Kuitenkin on puolustustahto, laajalle ja syvään juurtunut puolustustahto maanpuolustuksen tärkeimpiä edellytyksiä. Kun meillä kerran on puolustustahdosta omana kansallisena ilmaisumuotona suuret vapaaehtoiset maanpuolustusjärjestömme, olisi ollut varmasti tuloksellisempaa antaa näille niiden kipeästi kaipaama valtiontuki, niin että ne voisivat laajentaa ja täydentää tehtäväänsä ja vasta toisessa sijassa ryhtyä järjestelemään uudenmuotoista työvelvollisuutta uusine elimineen ja koneistoineen. Ja työvelvollisuuden suunnittelussa olisi alun perin ollut vedettävä suuntaviivat niin, ettei loukata sitä arvokasta, mitä jo on olemassa. Hallituksessa ei tätä ole huomattu työvelvollisuuslakia annettaissa tai sitten on huomattu liian hyvin ja varottu käyttämästä sanoja Suojeluskunta ja Lotta Svärd, jotka järjestöt sosialistit tahtovat lopettaa. Vai olisiko vielä muukin tarkoitus? Eduskuntakäsittelyssä on yritettävä saada lakiin sellainen korjaus, että vapaaeh-

Hilla Kaipainen:

Missä on naisteologien työsarka

Teologeja Nurmijärvellä käytännöllisten harjoitusten kesäkursseilla.

T.k. 3—4 p:nä näkyi sanomalehtien palstoilla lyhyt uutinen eräästä naisten ammattikunnasta, naisteologeista, jotka tällöin olivat kokoontuneet viettämään yhdistyksensä 5-vuotisjuhlaa ja sen ohella yhteisiä neuvottelupäiviä. Mitä nämä naisteologit oikein ovat, mitä ammatteja varten he valmistuvat, mitä tutkintoja suorittavat, kysyivät allekirjoittaneeltakin monet noiden naisteologipäivien yhteydessä.

Samalla tavalla kysyivät itseltään ja toisiltaan teologisen tiedekunnan vanhat professorit, kun ensimmäiset naiset muutama vuosikymmen sitten ilmestyivät tiedekuntaan. Sen he vielä ymmärsivät, että historiaa pääaineenaan opiskelevat naisylioppilaat yhdistivät teologisista tieteistä kirkkohistorian ja dogmatiikan opintosuunnitelmaansa, saattoivathan he näiden avulla hoitaa koulunsa uskonnonopetusta pääaineensa ohella. Mutta mitä tekisi nainen teologisella erotutkinnolla ja kaikilla siihen kuuluvilla käytännöllisillä harjoituksilla? Missä hän tarvitsee vanhojen pyhien kielten taitoa suorittaakseen oppinutta eksegeesiä vanhan ja uuden testamentin kirjojen ongelmallisista kysymyksistä.

Näistä epäilyksistä huolimatta on nykyvuosina joka syksy teologisia opintoja aloittavien miesylioppilaiden pariin ilmestynyt pieni joukko naisiakin. Suhdeluku näiden välillä lienee noin 1:5. Siellä me olemme istuneet kuin koulutytöt tavaten kreikan ja heprean vaikeita aakkosia säätytalon vanhoissa, juhlallisissa suojissa. Olemmepa messukirja kainalossa uskaltaneet ilmestyä tiedekunnan messujenharjoittajankin luennoille. Leikintekoa se ei kyllä ollut: jo nimenhuudossa tarttui ankara mestari hentoon falsettiimme ja tuimin myötäilyin pianolla pakotti meidät laskemaan ääntämme joskus oktaavinkin alaspäin. Ei näet ollut olemassa mies- ja nais-ääntä erikseen, vain yhteinen ihmisääni.

Preliminääritutkinnon jälkeen (jossa tutkinnossa me ankarasti kilpailimme pisteistä miestoveriemme kanssa) pääsimme teologisille luennoille. Helppoa ei ollut heprean kertauksissa saada ääntään kuuluviin yllämainitusta houkutuksesta huolimatta, jos tuli auditorioon viime tingassa ja löysi vaatimattoman takapenkin, miesteologeilta sattumalta tyhjäksi jääneen. Mutta tähänkin vaikeuteen keksittiin keino: tulimme seuraavalla kerralla ajoissa ja valtasimme etupenkit. Silloin kävi niinkin onnellisesti, että etupenkissä istuja sai korjata jonkun toisen horjahtelevaa käännöstä tai ääntämistä ja oma vuoro kuitattiin korjauksella. Vaikeinta näissä suullisissa kertauksissa ujolle naisteologille oli se, että professori nimenhuudossa kajahdutti koko auditorion kuuluviin asianomaisen kuulusteltavan kaikki ristimänimet, senkin huolellisesti julki-

---

toisten maanpuolustusjärjestöjemme toiminta voi edelleen kehittyä valmiiksi vakavaa tehtäväänsä varten ilman että ristiriitaisilla säädöksillä sitä häiritään. Ellei sitä saada, ei lakia voi hyväksyä.

Mitään työvelvollisuuslakia ei lotta yhtävähän kuin suojeluskuntalainenkaan tarvitse omalta kohdaltaan, heidän lakinsa on annettu lupaus ja vala. Muu työsäännöstely hoidettakoon työlailla.

Hilja Rüfvinen

ESPANJAN RINTAMALTA

Espanjan kansallisen falangin voittokulku. Takana lipussa näkyy selvästi falangin merkki: viisi punaista nuolta lävistää ikeen.

Tapasimme äskettäin nuoren miehen, lavastaja Olavi Karpalon, joka kertoi olleensa kahdeksan kuukautta Espanjassa kansallisten riveissä taistelemassa. Uteliaana kuulemaan oikein henkilökohtaisia kokemuksia ja vaikutelmia tuolta Etelä-Euroopan kiehumapisteestä pyysimme haastattelua.

— Miten tulitte lähteneeksi Espanjaan?

— Olin aina tuntenut mielenkiintoa Espanjaa kohtaan ja opetellut kieltäkin muutamia sanoja. Francon rintaman edistymistä seurasin jännittyneenä ja tietysti seikkailuhalukin kiihotti, niin että päätin lähteä mukaan. — Ja saipahan taistella ryssää vastaan edes jossakin!

— Miten te pääsitte sinne?

— Olimme kuulleet huhuja värväyksestä Saksassa, mutta saimme todeta huhut turhiksi. Niinpä jouduimme — meitä oli kolme miestä ja Hampurissa liittyi meihin 7 muuta suomalaista — matkustamaan vain oman niukan matkakassan turvin, joka ei riittänyt Pariisia pitemmälle. Vieläpä saimme viettää viikon Pariisissa ilman rahaa ja ruokaa, — vähän ranskanleipää ja muutama sokerinpala ainoana päivittäisenä annoksena. Vihdoin onnellinen sattuma aukaisi tien eteenpäin. Etelä-Ranskassa vain poliisit pidättivät meidät, mutta voimatta todistaa, minne aioimme, he laskivat meidät vapauteen. Varmuuden vuoksi meidät kuitenkin "muilutettiin" Hendayn rajakaupunkiin ja tyhjennettiin loputkin rahamme muka automaksuksi. Olimme kuitenkin jo liian lähellä matkamme määrää ja yön aikana ylitimme pieninä ryhminä rajan. Pyreneitten korkeimmilla huipuilla ei ole vartioita kaikkialla. Meidät otettiin eräässä turvekattoisessa majassa ystävällisesti vastaan. Toiset liittyivät legioonaan, minä pääsin ratsumestari von Haartmanin palvelukseen.

— Minkälaisen käsityksen saitte kansallisten joukoista?

— Järjestys oli moitteeton ja taistelutahto erinomainen. Espanjalaiset ovat hyvää sotilasainesta. Ei punais-

---

suudelta varjellun epäonnistuneen Sera- tai Josefiinan.

Urhoollisesti me taivalsimme läpi myöskin n.s. käytännöllisten harjoitusten saarnanäytteet, vaikka arvostelu usein oli tuskastuttavan epäsuotuisa: "Liian heikko ääni", tai "liian subjektiivista tulkintaa."

Lopputenttivuotenaan sai tosin masentuneena huomata, ettei omistanut "historiallista silmää" koettaessaan luoda selvyyttä kirkkohistorian sekaviin oppiriitoihin, mutta tuona aikana tuli myöskin moni opettaja läheiseksi ja rakkaaksi, ujo naisteologikin uskalsi kysyä neuvoa ja vaihtaa mielipiteitä opettajansa kanssa teologian suurista nykytärkeistä ongelmista. Tehtiin myöskin seminaari-esitelmiä ja laudaturtöitä sellaisistakin aiheista kuin jonkun kirjailijan tuotteiden etiikasta tai naisten osanotosta kirkolliseen elämään tai eri kysymyksistä sosiaalisen elämän aloilta, joihin opiskeluaikana oli käytännössä tutustuttu.

"Valmiille" naisteologille on avoinna monenlaisia työaloja. Kysymys ei ole tässä mielessä liikatuotannosta, niinkuin monilla muissa tiedekunnissa valmistuneilla. Palkkauksen järjestely sensijaan tuottaa vaikeuksia. Niillä heistä, jotka aikovat opettajiksi, on tie selvä tässäkin

Jatk. siv. 64

tenkaan taistelutahtoa voi moittia. Ja hyviä sotatovereita minulla oli. Muona oli myös koko ajan erinomaista.

— Se taisikin olla naisten ansio. Kertokaapa erikoisesti naisten toiminnasta!

— Espanjan naiset tekivät suurenmoista työtä falangin hyväksi. He olivat muonanjakajina kaupungeissa useissa falangikasarmeissa, järjestivät rahankeräyksiä, myivät avustusmerkkejä, valmistivat sotilaille lahjapaketteja ja koettivat luoda viihtyisyyttä sairaaloihin. Näihin naisfalangisteihin, joiden johtajana on falangin perustajan sisar, Pilar Primo de Rivera, kuuluu satoja tuhansia naisia.

— Siis Espanjan "lottia" on enemmän kuin meidän lottajärjestössämme on jäseniä.

— Niinpä tosiaankin. Melkein jokainen nainen, minkä kanssa joutui puheisiin, näytti kuuluvan falangiin. Joka kylässä oli talonpoikaisnaisista muodostettu falangi, jonka jäsenet huolehtivat sotilaitten pyykinpesusta ja vaatteitten korjaamisesta. Kerran viikossa saimme heidän toimestaan puhtaat alusvaatteet. Joskus he laittoivat vuoteemmekin, oikein valkeitten lakanain kera, mikä oli Espanjan oloihin nähden harvinaista. Sidontapaikoillakin oli heitä auttamassa.

— Oliko heillä erikoista "vormua"?

— Oli kyllä. Musta hame ja tummansininen pusero, jonka hihat useimmiten pidettiin käärittyinä ylös, lisäksi musta vyö ja siinä kiiltävä falangi-solki. Päässä oli siihen aikaan — pari vuotta sitten — musta baskeri, nykyään punainen. Tarvittaessa pidettiin valkoista esiliinaa. Useimmat naiset kuitenkin olivat siviilipuvuissa.

— Näyttivätkö Espanjan naisetkin ymmärtävän, mistä todella oli kysymys?

— Kyllä. Ja he olivat erittäin innostuneita asiaan. Mitäpä muuta kuin suurta innostusta osoittaa esim. se, että he muonittivat ja vaatettivat ehkä n. 150,000 miestä käsittävän falangistiarmeijan. Ja melkein joka kaupunkiin Auxilio Social (= avustamisjärjestö) oli järjestänyt siistit, ilmaiset ruokalat sotaorvoille ja köyhien perheitten lapsille. Useita miljoonia muonaannoksia he ovat jo jakaneet tämän sodan aikana. Ja valloitetuille alueille vievät Auxilio Socialin autot ensi hätään muonaa ym. apua siviiliväestölle. Liikuttavaa oli nähdä naistenkin iloa, kun he kauan nälässä oltuaan saivat ruokaa. Minnehän lienevät menneet Suomenkin känsäkouraisilta työmiehiltä kerätyt maitopisararahat! Todennäköisesti sosialistipomojen taskuun ja konekivääärien ostoon?

Francon puolella ei tullut kysymykseenkään, että naiset olisivat olleet rintamalla, ainakaan aseissa. Punaiset kyllä antoivat aseet naisilleen, ja juuri nämä olivatkin raa'impia. Rintamalinjan yli kuului heidän kirkumisensa, laulua ja kauheita uhkauksia. Punaiset käyttivät mainosjulisteissaan vetonumerona kauniitten naisten kuvia allekirjoituksin: "Tällaisen toverittaren rinnalle pääset sotimaan, jos liityt meihin!"

— Näittekös kenraali Francon?

— Näin hänen ajavan autollaan maurilainen ratsujoukko henkivartiostona. Miellyttävältä hän näytti, ja päättäen myrskyisistä suosionosoituksista on hän kansansa jumaloima johtaja.

— Olikos Francon armeijalla hyvin "kansainvälinen" leima?

— Ei suinkaan. Espanjalaisia oli tietenkin suurin osa, muukalaislegioonassakaan ei ole kuin 8 % ulkomaalaisia. Italialaisia näytti olevan eniten, mutta saksalaisten lukua ainakin on liioiteltu. Minun joukkoosastossani oli vain kaksi ranskalaista, kaksi valkoista ryssää ja allekirjoittanut ulkomaalaisia edustamassa.

— Paljonkohan suomalaisia on kaikkiaan ollut?

— Tiedossani on parikymmentä, mutta voi olla enemmänkin. Ulkomaalaisia vapaaehtoisia kohdeltiin yleensä vieraanvaraisesti ja kunnioittavasti, mm. Salamancassa kutsuttiin minut usein yksityisperheeseen päivälliselle.

— Mitä Espanjassa yleensä tiedettiin Suomesta?

— Eipä paljon. Erään kartanon isäntä näytti kartalta Suomen ja eräs poika soitti kerran kirkossa Sibeliuksen Finlandian ja Valse Tristen. Joku sotatoverini vieläpä

omisti Kalevalan suomenkielisenä ja tiesi suurhiihtäjiemme nimet. Mutta nämät olivat vain ilahduttavia poikkeuksia. Suomi luettiin yleensä puolipunaisiin maihin kuuluvaksi, luultavastikin siksi, että punaisten kansainvälisessä prikaatissa oli siksi runsaasti harhaanjohdettuja suomalaisia.

— Oliko rintamalla hyvin jännittävää?

— Tietenkinhän rintamalla aina on vaara tarjona. Meillä tosin oli asemasotaa melkein koko ajan, niin että vieläpä järjestettiin härkätaisteluita miehistön iloksi. Pommikone vain hätyytteli kesken esitystä.

Kaiken kaikkiaan on Espanjan retkeni jättämä loppuvaikutelma erittäin myönteinen. Olen iloinen, että olen saanut olla mukana tässä kansallisen ja punaisen maailmankatsomuksen välienselvittelyssä, joka nyt on päättymässä edellisen voittoon.

Eevee.

Espanjan naisfalangistit jakavat ruokatarpeita juuri vapautettujen alueiden väestölle.
(Haastatellun piirros.)

Suomalaisuuden tappioita itärajan takana

Venäjällä vallitsee nykyään selvästi havaittava vihamielisyys suomalaista väestöä kohtaan. Sotaväkeenkään ei enää oteta karjalaisia, ja palveluksessa olevat "vapautetaan". Jokaisen kylän korkeimmalle vaaralle on rakennettu lentokoneiden tähystystorni ja venäläisiä on tuotu runsaasti Karjalaan muista Venäjän osista. Usein tällaiset venäläiset siirtolaiset ovat tehneet vain kuudesta kuukaudesta kolmeen vuotta kestävän sopimuksen hallituksen kanssa.

Millaista on inkeriläisten nykyinen elämä kotiseudullaan selvinnee parhaiten eräästä viime vuoden alkupuolella tulleesta kirjeestä:

"Elämämme on synkkää ja kurjaa, ei mitään toivoa paranemisesta, aina vaan huononee. Alituinen pelko ja ahdistus vaivaa, eikä kukaan kotiseudulle jääneistä ole varma, kuinka kauan hän saa vielä olla hävitetyn Inkerin raunioilla ja katsella kaiken hävityksen kauheutta. Kun kuljet kylän katua, et montakaan tuttua tapaa, asukkaat ovat outoja muualta tulleita kolhosnilkkoja, monta eri kansallisuutta kuin Baabelissa muinoin."

Entä mitä raskasta kieltä puhuukaan muuan Afganistanin rajoilta tullut inkeriläisen kirje:

"Meitä on täällä noin 200 perhettä. Tämä maa on lähellä Pamirin ylätasankoa, Afganistanin rajalla. Olemme tämän seudun ensimmäiset asukkaat, ennen meitä täällä oli vuoden verran rikoksentekijöitä raatamassa. Mitäkö meille kuuluu? Ensiksi työtä, toiseksi sairautta, heikkoutta ja voimattomuutta. Sitten pölyä, tavatonta kuumuutta ja kärpäsiä. Ulkona on parhaillaan yli 50 C ja sisällä 29 C. Toisinaan on yli 60 C kuumuus. Asumme ruokoparakeissa, n. 55 henkeä kussakin. Ruohoa eikä puita tässä erämaassa ole olemassa. Olemme kolhoosissa, joka on pantu viljelemään puuvillaa. Juomme kastelukanavista otettua vettä, joka on aivan savista. Kaikki olemme kovasti laihtuneet. Kattilat kiehuvat avonaisen taivaan alla maankoloissa. Meillä on vielä kotoa tuotua ruokaa, mutta kun se loppuu, niin en tiedä, mikä sitten meidät perii."

Viimeaikainen kehitys Karjalassa ja Inkerissä on asukkaille monessa suhteessa merkinnyt raskasta venäläistyttämisaikaa. Neuvosto-Karjalassa on hyväksytty uusi "perustuslaki" toissa vuonna. Se vakiinnutti nykyisen hallinnollisen, taloudellisen ja poliittisen olotilan Karjalassa. Tässä perustuslaissa määrättiin myöskin, että Neuvosto-Karjala muuttuu kolmikieliseksi. Karjalaiselle, suomalaiselle ja venäläiselle kansallisuudelle turvaa uusi perustuslaki samanlaisen aseman. Kuitenkin tätä perustuslakia viime vuonna on "tarkistettu" siten, että *suomenkieli on kokonaan syrjäytetty.* "Suomenkielen ottaminen perustuslakiin viralliseksi kieleksi viime vuonna oli erehdys ja porvarillisten nationalistien vaikutuksesta johtunut." Puhujat väittivät tuossa Neuvosto-Karjalan hallituksen kokouksessa, että vain 2 % kansasta oli suomalaisia, eivätkä nämä siis tarvinneet perustuslaissa vahvistettua oikeutta kielelleen.

Huomattava näet on, että Venäjällä nykyään selitetään karjalankielen olevankin venäjän sukukielen eikä suomen. Ennen vuotta 1935 oli suomenkieli sangen syvälle juurrutettu Neuvosto-Karjalassa, se oli väestön koulu- ja hallinnollisen elämän kielenä. Aunuksessa, jonka asukkaat jo vuosisatoja ovat olleet venäläistyttämistyön lähimpänä kohteena ja myöskin oppineet ymmärtämään venäjää, oli tosin hallinnon kielenä venäjä. Siellä yksinpä kyläkokouksissakin sai käyttää yksinomaan venäjää. Mutta jo pari vuotta on Karjalassa toteutettu Stalinin "kansallisuuspolitiikkaa". Gylling, joka katsottiin suomalaisuuden syntipukiksi, poistettiin näyttämöltä. Muutkin suomalaiset emigranttikommunistit on karkoitettu maasta ja hallituksen sekä kommunistipuolueen johtoon on asetettu kiihkovenäläiset henkilöt.

Jotta bolshevikit venäläistyttämistyölleen saisivat jonkinlaisen naamion, alkoivat he kehitellä karjalaisille outoa "karjalankieltä". Tämän kielen sorvaaminen ei ollut lähtöisin karjalaisista vaan Moskovan ja Pietarin venäläisistä piireistä. Uuden kielen isäksi tuli pietarilainen ryssä, professori B u b r i h. Hänen suunnittelemassaan aakkostossa on 41 kirjainta, nim. kaikki venäläiset kirjaimet sekä suomalaiset ä, ö, y. Tosin tällaisia kirjaimia käytetään harvoin, vaikka karjalan kieli itse vaatisi niitä paljonkin, mutta suunniteltu "karjalankieli" onkin mahdollisimman venäläispitoinen. Kukaan ei uskaltanut vastustaa tämän kielen käytäntöönottoa, sillä viimeaikaiset vangitsemiset ja terrori ovat opettaneet alistumaan ilman muuta. Tämän luonnollisena päämääränä on suomenkielen täydellinen hävittäminen Karjalasta, sillä kukaan karjalainen ei koskaan ole voinut tätä muutosta hyväksyä jo siitäkään yksinkertaisesta syystä, että kukaan ei ymmärrä sitä. Opetus "karjalan kielellä" on viime syksynä aloitettu Petroskoin seminaarissa ja alakoulujen ensimmäisillä luokilla.

ANSIOITUNEITA NAISIA:

ROUVA RYTKÖNEN

Rytkösen uljasta maanpuolustustajajoukkoa. Kolme lottatytärtä puuttuu kuvasta.

Jokainen Hämeenlinnan, vieläpä Hämeenlinnan ympäristönkin, asukas tuntee rouva *Ella Rytkösen,* kirjakauppias Enok Rytkösen puolison.

Ei liene kaupungissa sitä isänmaan hyväksi toimivaa järjestöä tai sitä kauniin ja oikean asian puolesta tehtävää työtä, missä rouva Rytkönen ei olisi mukana. Monien rientojen joukosta mainittakoon vain Lotta-Särd-yhdistys ja Rajaseudun Ystävät. Rouva Rytkösen iloinen ja nuorekas olemus suorastaan säteilee valoa ympärilleen, ja hänen herttaisen innostunut ja palava työtapansa tempaa sivullisenkin riviin.

Rouva Rytköseltä on riittänyt aikaa kaikkeen tähän yhteiseen työhön huolimaa siitä, että hänellä on ollut kasvatettavanaan suuri lapsisarja. Mutta ehkäpä juuri riennoissa mukana ollen rouva Rytkönen, jolla jo synnynnäisesti on oikea suunta elämässään, on kyennyt olemaan lapsilleen viisas ja luotettava tuki ja tienviittaaja. Hän on juurruttanut lapsiinsa ennen kaikkea isänmaallisen hengen ja puolustustahtoisen mielen.

Kaiken lisäksi rouva Rytkönen on vielä joutanut auttamaan miestään hänen paljotöisen liikkeensä hoidossa. Libristimerkki rinnassaan rouva Rytkönen hienona ja ystävällisenä hyörii tunnetussa "Rytkösen Kirjakaupassa".

Niissä 40 vuodessa, jotka rouva Rytkönen on asunut Hämeenlinnassa, on hänestä kehittynyt aito ja lämmin hämeenlinnalainen, joka aina toivoo omalle kaupungilleen mainetta ja menestystä.

Rouva Rytkösen kaltaisesti ansioituneista naisista isänmaalla on syy olla onnellinen.

Inkerissäkin on viime vuodesta lähtien tehostettu venäjän kielen opetusta suomalaisen väestön keskuudessa. Ensin lisättiin venäjän kielen tunteja koulussa, ja varttuneempaa nuorisoa koetettiin vetää venäjän kielen opintokerhoihin. Mutta varsinkin tänä vuonna on venäläistyttämisaalto äkkiä vyörynyt yli Inkerinkin. Suomenkielinen opetus useimmissa paikoin Inkeriä on kielletty kansakouluissakin. Kaikki suomenkieliset oppikirjat on takavarikoitu. Venäjän kieli ja venäläiset oppikirjat ovat tulleet niiden sijaan. Varsinkin Pohjois-Inkerissä on näin tapahtunut aivan poikkeuksettomasti.

Mutta tämä hyökkäys suomalaista kansaa ja suomenkieltä kohtaan ei rajoitu vain tähän, vaan toinen yhtä raskas taantumuksellinen ilmiö on *suomenkielisen sanomalehdistön ja aikakauslehdistön lakkauttaminen.* Suomenkielinen julkaisutoiminta oli sangen vilkasta Neuvosto-Karjalassa tri Gyllingin aikoina, m.m. siellä ilmestyi kaksi valaisevaa ja asiallista taloudellista julkaisua. Nämä lakkasivat kuitenkin jo aikaisemmin ilmestymästä, mutta vielä 1937 siellä ilmestyi yhteensä kahdeksan huomattavampaa suomenkielistä julkaisua, jotka nyt on kaikki lakkautettu. Niinpä Pietarissa ilmestynyt, suomalaisten kommunistien jo 1918 perustama "Vapaus"-lehti lakkasi ilmestymästä lokakuussa 1937 syytettynä "suomalaisesta nationalismista" ja "koska se oli lukijoiltaan salannut suomalaisten työläisten huonon aseman". Yksinpä pää-äänenkannattaja "Punainen-Karjalakin" on lakkautettu, puhumattakaan muista vähemmänmerkityksellisistä lehdistä.

Myöskin suomenkielistä kirjallisuutta on tällä hetkellä Karjalassa hyvin vähän saatavana. Tästä on ulkomailmalle arvaamattoman suuri vahinko, sillä luotettavien tietojen saaminen Venäjän Karjalasta on siten entisestäänkin vaikeutunut.

Suomalaisuuden itäiset etuvartiot jatkavat yhä epätoivoista taisteluaan. Kuinka käy vihdoin?

Irma Helkavaara-Ytti.

Armi Hallsten-Kallia:

PUOLAN NAISTEN PARISSA

Viisi päivää on lyhyt aika, kun tahtoo päästä selville siitä, mitä ennen tuntemamme, kiihkeäsä tahdissa elävä ja ripeästi toimiva kansa on muutaman vuoden kuluessa aikaansaanut. Emme tässä muuta pyydä kuin antaa muutaman vaikutelman nykyisen Puolan pyrkimyksistä ja varsinkin sen naisten työstä.

Jokainen viime vuosien valtiollisia vaiheita seurannut kansalainen on selvillä siitä, että Puola, huolimatta siitä, että se valtakuntien joukossa on uusi, vasta maailmansodan hävityksestä uudestisyntynyt valtio on merkitykseltään suurvaltain joukkoon luettava. Sen kannanottoja Euroopan politiikassa seurataan tarkoin ja sen vaikutus tasapainon säilyttäjänä tai uuden luojana Euroopan idän ja lännen välimailla on usein ollut ratkaiseva.

Tästä voitaneen tehdä kaksi johtopäätöstä: Puolalla on ollut ja on valtiomiehiä, joiden taito ja rohkeus on riittänyt luomaan sitä arvovaltaa, jonka ulkopolitiikassa vain johdonmukaiset ja kansakunnan etua tarkoittavat teot voivat luoda ja toiseksi, tällaiset ratkaisut ovat olleet mahdolliset, koska hallitus on tiennyt voivansa luottaa kansaan takanaan.

Tämä luottamus taas varmaan rakentuu suurimmassa määrin kansan tietoisuuteen kestettyjen kärsimysaikojen merkityksestä ja yksilön haluun tehdä voitavansa, jotta tulevaisuus olisi menneen polven elämää valoisampi. Toista vuosisataa kestänyt raskas sorto on terästänyt historian joskus huikentelevan ritarilliseksi tuomitseman kansan, joka nyt ei tahdo eksyä vanhaan eripuraisuuden ja kateellisen keskinäisen kilpailun syntiinsä.

Pysyvin mielikuvani Puolan naisten työstä kuluneen kahden vuosikymmenen aikana, jolloin he ovat saaneet omat asiansa itse järjestää ja osallistua maan yhteisissä asioissa tehtäviin päätöksiin, on juuri avuliaisuuden henki. Lieneekö se erikoisesti kasvanut niiden polvien naisten sieluissa, jotka sorron alla säilyttivät kielletyn äidinkielen ja kasvattivat isänmaanrakkautta pakolaisina syntyneiden lastensa sydämissä, jotka rohkaisivat elämänuran väkivaltaisesti katketessa joskus voipuvia puolisoitaan tai jotka ryhtyivät salaa kansan pienimpiä kasvattamaan, jotta isänmaa-käsite olisi osattomallekin elävä todellisuus.

Sen kokee tavattoman selvästi suuren naisjärjestön piirissä, jonka tehtävänä on marsalkka Pilsudskin hiukan toista vuosikymmentä sitten innoittamana koota Puolan nai-

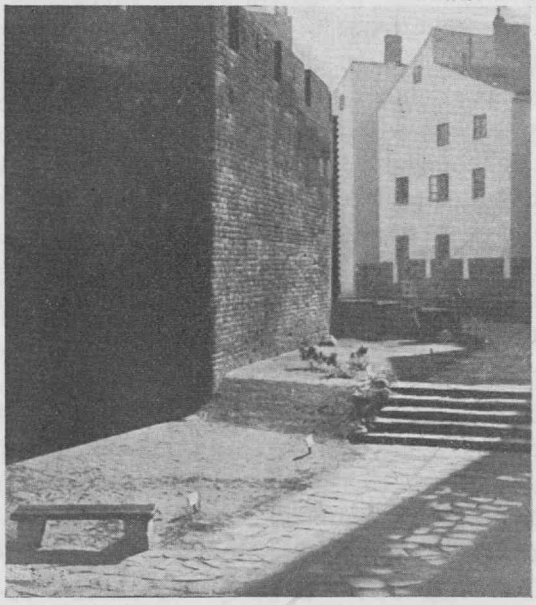

Varsovan vanhoja muureja XII. ja XVI. vuosisadoilta.

set yhteiskunnalliseen ja kansalaistoimintaan ja kasvattaa heidät siihen kaikin puolin kykeneviksi. Tässä suurjärjestössä, jonka jäsen- ja toimihenkilöpiiri nousee 200.000:een, mutta vaikutuspiiri moneen miljoonaan naiseen, tapaamme omien naisasiajärjestöjemme, Lottiemme, Marttojemme, maatalousnaistemme vastineita. Heidän harrastuspiirinsä ja sen mukana järjestön erikoiskomiteat ulottuvat kaikille naisten toiminnan ja harrastusten aloille, alkaen politiikasta ja päättyen taiteeseen, ja eri kysymysryhmiä hoitavat todelliset asiantuntijat. Samalla on mieluista huomata, miten hyvä yhteistoiminta tämän keskeisen suurjärjestön ja muiden naisten järjestöjen välillä on. Liitto ei ole pyrkinyt sulattamaan itseensä muita itsessään elinkelpoisia ja hyödyllisiä järjestöjä, vaan tarkoin käyttämään ja käytäntöön herättämään kaikki työhön kykenevät voimat. Miten hyvä ja arvokas on mahdollisuus yhden talon seinien sisäpuolelle kerätä kaikki se tietoaines, mikä naisten työtä eri aloilla koskee, sen ymmärtää varmaan jokainen, joka ankaraa työtä tehden on joutunut monista pienemmistä arkistoista ja yksityisten vanhusten muistin komeroista etsimään historiallista tai tilastollista tietoa, joka voi meitä auttaa tehokkaampaan ja rohkeampaan työhön.

Tuon avuliaisuuden hengen tuntee aivan erikoisesti, milloin puhe kääntyy Puolan maalaisnaisen asemaan. Meille on tunnettua, että Puola ei ole — yhtä vähän kuin Suomi — rikas maa, ja varsinkin on eräissä maan osissa maataviljelevän väestön työ kovaa ja vähäisiä tuloksia näyttävää. Omia keinojaan käyttäen on Puolan naisten nykyinen polvi suuressa määrin löytänyt tien raskaan elämän kovettamien naisten luo, joiden kotoisen ammattitaidon ja kansalaistietoisuuden kasvattaminen on ensiarvoisen tärkeä koko maalle.

Tämän erikoispiirteen tehostaminen älköön kuitenkaan saattako varjoon sitä monipuolista muuta työtä, mitä Puolan valveutunut nainen tekee. Tieteellisessä työssä hänellä on koko maailman naisia innostava esikuva oman maansa tytärten joukossa, Maria Curie-Sklodowska, ja hänen työlle kaikki uhraava intonsa kuvastuu monista, vaikka vain yhdelle oli suotu hänen neronsa.

Kuin välähdyksenä ilmenee Puolan yhteiskunnallisen toiminnan kehitys korkean ja valtavan suuren rakennuksen kuudennen kerroksen parvekkeelta. Olemme valtion terveydenhoitokorkeakoulussa, joka paitsi lääkäreille tarkoitettua korkeakouluopetusta terveydenhuollon alalla kouluttaa monia muita terveydenhoitoviranomaisia — jopa uusimpana piirteenä tuo erikoiskurssille kansakoulujen johtajaopettajia, jotta näille täysin kirkastuisi huoltosisaren työn merkitys koulussa ja hänen työnsä liittäminen koulun elämään ja opetukseen. Terveydenhoitomuseon, elintarvikkeiden tarkastuslaboratorion ja monien muiden erikoislaitosten huomaamme myös kuuluvan tämän suurtalon puitteisiin. — Ja nyt seisomme parvekkeella, missä katseemme ohjataan alas pihalle, missä näkyy kääpiömäinen tiilihuvila, pienen kesähuvilan kokoinen. "Tuolla me aloimme v. 1920", sanoo oppaani, "pari huonetta laboratoriona ja luentoja varten ja sitten johtajan pieni asunto." Tämä kehitys jotenkin kuvaa sitä laajenemisen ja elimellisen kasvun voimaa, minkä Puolan työssä tuntee.

Ei niin, että kaikki olisi valmista. Mutta niin, että työn ja antamisen ilo tuntuu kaikessa. Ja tätä täydentävät sitten kummasti Puolan menneiden loiston päivien muistot. Vanha Varsova kätkee sanomattoman paljon viehät-

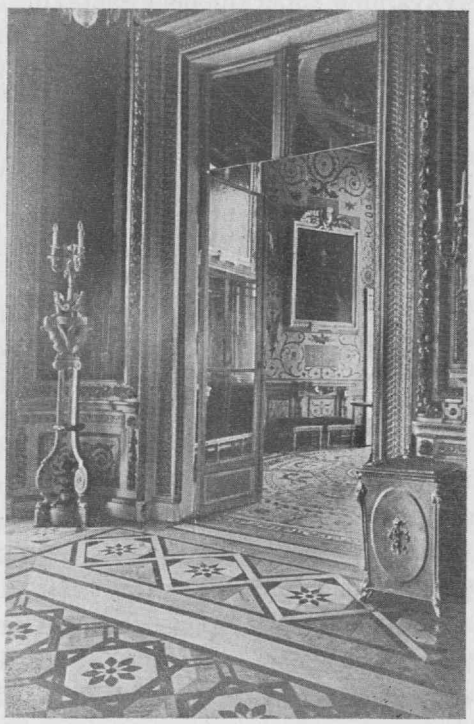

Varsovan kuninkaallisesta linnasta, joka nyt on tasavallan presidentin asuntona. Harvinaisen kauniit ja vaihtelevat parkettilattiat ovat Puolan linnoille ominaiset.

Maaliskuun ensimmäinen sunnuntai

Kirj. tohtori Elna Hetemäki

Maaliskuun ensimmäistä sunnuntaita vietetään maassamme tuberkuloosipäivänä. Tuo päivä tahtoo herättää jokaisen kansalaisen näkemään, mikä vitsaus tuberkuloosi on maallemme, ja taistelemaan sitä vastaan. Tässä taistelussa on todella työalaa kaikille, jotka toivovat onnea isänmaalleen ja kansalleen. Tuberkuloosipäivä kutsuu jokaisen terveen tuntemaan velvollisuutensa tuberkuloosiin sairastuneita kohtaan ja päinvastoin taas jokaisen tuberkuloosiin sairastuneen täyttämään velvollisuutensa terveitä kohtaan. Mutta tuberkuloosipäivä pysähdyttää jokaisen ajattelemaan myös omaa terveyttänsä.

Kaikki tietävät, että tuberkuloosi on tarttuva tauti, ja tartuntaa pelätäänkin kovasti. Mutta samalla on tiedettävä, etteivät läheskään kaikki tartunnan saaneet sairastu tautiin. Tartunta ja sairaus ovat kaksi eri asiaa, kun on kysymyksessä nimenomaan tuberkuloosi. Hyvä yleinen terveys on se vahva ase, joka suojelee itse kutakin tuberkuloositaudilta, terveen ja voimakkaan henkilön elimistössä ei ole jalansijaa tuberkuloosibasilleille.

Me tunnemme kyllä ne yksinkertaiset muutamat ulkonaiset seikat, jotka lisäävät vastustuskykyämme tuberkuloosia vastaan. Nehän ovat aivan omissa käsissämme. Mutta ei riitä, että muistamme ne vain tuberkuloosipäivänä, ne on muistettava aina.

Ensimmäinen terveydellinen merkitys tässä suhteessa on raittiilla ilmalla. Ihminen tarvitsee sitä aina, talvella ja kesällä, päivällä ja yöllä. Tiedämmehän, että puhdas ilma on suorastaan "lääke" tuberkuloosiin sairastuneellekin. Jos asuntomme on siisti ja hyvin tuuletettu, asumme jo hyvässä "parantolassa". Ulkoilu, oleskelu ja kävely ulkoilmassa kaksinkertaistuttaa vielä raittiin ilman virkistävän vaikutuksen.

Ulkoilu on samalla lepoa, vaihtelua työn lomaan, jota terveytemme myös ehdottomasti vaatii. Siunattu lahja on meille ihmisille työ. Mutta työ järkevästi suoritettuna. Liian raskas, liian kiivas ja liian monituntinen työ heikentää ruumistamme ja alentaa vastustuskykyämme. Joskus kuulee ihmisten kerskaavan sillä, ettei heillä niin ja niin pitkään aikaan ole ollut ainoatakaan lomapäivää. Tämä on väärää puhetta. On aika tehdä työtä, ja aika on levätä. Uni on meille täydellisintä lepoa.

Kolmas arvokas terveytemme takaaja on riittävä, ravitseva ja vaihteleva ruoka. Syöntiä ei saa millään verukkeella laiminlyödä. Huonoa säästämistä on se, minkä syömättömyydellä säästää. Paljon miellyttävämpi on lisäksi katsella tukevia ja terveitä "linjoja" kuin laihoja ja sairaita.

Terveyttämme tehostaa vielä lopuksi puhtaus. Puhtaus ympäristössämme, kodissamme, vaatteissamme, itsessämme. Tottakai jokainen pesee kätensä ennen ruualle käymistä?

Mainitsemani seikat vaativat meiltä hiukan aikaa, huolellisuutta ja ymmärtämistä. Mutta ne tulevat kyllä moninkertaisesti palkituiksi. Kaikki se aika ja työ, minkä panemme terveydenhuoltoomme, ei varmasti mene hukkaan.

---

tävää, sen vanhalle "suurtorille" saattaa unohtua ihailemaan vuosisataisten rakennusten sopusointua, ovenripaa täällä, seinämaalausta tuolla, ja yhtäkkiä kuvitella siirtyneensä maailman aikojen taakse. Ei kaukana sieltä on kaivauksissa saatu esille kaupungin vanhoja muureja ja linnakkeita, joiden kirkkaanpunaiset tiilet on siihen muurattu XIII. ja XIV. vuosisadalla.

Ja uusi Varsova kasvaa, uusien suurten suunnitelmien mukaan. Vuosisadan venäläisherruus on paljon turmellut eikä kaikkia jälkiä ole heti voitu korjata, mutta paljon on jo tehtykin. Suur-Varsova on matkalla toteutumistaan kohti, uudenaikaisena, asiallisena, toiminnan ja käytännön kauneuden kaupunkina. Milloin se valmistuu on ennen kaikkea rahakysymys. "Varsova eilen, tänään ja huomenna" on erinomainen näyttely, mutta se päättyy toteamukseen, että huomispäivän kaupunki maksaa miljaardin zlotya. Mutta kansa, joka on niin paljon pystynyt rakentamaan sekä aineen ja hengen että kansallisen elämänsä alalla kuin Puola, se toteuttaa tämänkin.

Kotiteollisuus maalta paon estäjänä

Kirj. agronoomi Lea Lumme

Suomalainen talonpoikaistalous oli muutamia vuosikymmeniä sitten monessa suhteessa hyvin järjestetty. Erikoisesti tarkoitan nyt sen *omavaraisuutta*. Paitsi leipää särpimineen talo tarjosi asukkailleen vaatteet, sarkaa, piikkoa ym., jalkineet, seinille raanut, rekiin ryijyt jne. Vaikka ahkeruus oli ylimpiä hyveitä, talo tarvitsi paljon työvoimaa. Paitsi talon vakinaista väkeä, ympäristöissä oli usein lukuisia perheitä, joille maatalous siihen yhdistettyine eri haaroineen antoi työn ja toimeentulon. Naisetkin kävivät kesäisin tarvittaessa pelloilla ja niityillä töissä, ja talvipuoleksi riitti käsitöitä, minkä vain kukin ehti suorittaa. Kiireellisistä kylän kehruistahan puhutaan vieläkin, vaikka vain vanhana sananpartena.

Pyrkimättä atavistiseen palaamiseen jo hylättyihin muistoihin sen enempää kuin jo väistymässä olevan vanhan ajan ja tavan ylenmääräiseen ihannoimiseen, tuntuu kuitenkin siltä, että tässä vanhassa maatalouden, tarkemmin sanottuna *peltoviljelyksen ja kotiteollisuuden sopuisassa vuorottelussa saman työvoiman* kohteena on nykyisinkin vaarinotettava ajatus.

Mutta sopiiko silloin puhua uusista työtilaisuuksista maaseudulla, kun entisiinkään ei ole tarpeeksi tekijöitä? Ja toisekseen, tehtaathan valmistavat langat, rihmat ja kankaat. Ostipa niitä rahalla tai vaihtoi omilla raaka-aineilla, kumpikin käy laatuun. Täten päästään mukavasti ja vähillä huolilla sekä verrattain halvoin kustannuksin.

Työvoiman saanti tuskin vielä lienee helpottunut. Olen kuitenkin jo tavannut useita tehtaista takaisin palanneita henkilöitä, minkä luulisi sentään ainakin kaupunkeihin virtausta laimentavan. Samaan suuntaan tulee varmaan vaikuttamaan se vihdoin vahvistunut toteamus, että naistyöväen ansiomahdollisuudet ovatkin *maaseudulla paremmat* kuin tehtaissa. Kunhan vain totuus jaksaisi murtaa entisen harhakäsityksen! Samaa tarkoittavat myös ne monet toimenpiteet, joihin maataloudet ovat työväkensä työn helpoitukseksi ja viihtymiseksi ryhtyneet. Vaikuttavin pykälä lienee kuitenkin maatalouksien *mukautuminen* vähempään työväkeen. Tähän sopeutumiseen on pantu paljon vaivaa ja kustannuksia, ja onkin todennäköistä, että se johtaa tuloksiin. Ja ehkä monet niistä karjatalouksista, jotka työväen puutteessa aikoinaan *typistivät* tuotantoaan, pysyvätkin jatkuvasti pienemmissä mitoissa. Ne ovat ehkä suuntautuneet enemmän toisille aloille, esim. peltoviljelykseen, lammas- tai hevoskasvatukseen. Samaan suuntaan voivat pieniltä osiltaan myös vaikuttaa nykyinen väkirehulainsäädäntömme, oireet karjanjalostuksen suunnan muuttumisesta, ehkäpä suu- ja sorkkataudin uhkakin jne. Tästä kaikesta saattaa olla seurauksena, etteivät työtilaisuudet karjataloudessa tule liioin lisääntymään, joskin vähenemisestäkään ei uskaltane vielä puhua.

Nykyisin käy verrattain usein miehiä työhön pyrkimässä. Kaupungit antavat lumitöitä ja valtio varaa miljoonia työttömyyden torjumiseen. Saanee kysyä: miksi *miehet* eivät ryhdy *karjataloustyöhön?* Siinähän vielä on työtilaisuuksia vapaina. Tosin siihen ei suinkaan ken hyvänsä pysty, mutta tuskinpa nyt suomalainen mies muita tuhmempi lienee. Suomi näet kuuluu niihin harvoihin maihin, joissa karjataloustyö on näinkin yksinomaisesti naisten käsissä. Tämä järjestely saattaisi ainakin poistaa työväen puutteen, joskaan ei ole lainkaan uskottavissa, että miehet valloittaisivat navettatyön naistyöntekijöiltä. Kun maatalouksien jo hiljakseen alkaneen *rahatalouden heikkenemisen* mukana seuraa mm., että monet pienet viljelmät, joilla väljempinä aikoina on pidetty apulaista, koettavat tulla omin väin toimeen, ja vielä vähäisemmistä jo lähtee tiukan tullen osa lapsista toisen työhönkin, saattaa maaseutu toivoa työtilanteen helpoittumista.

Jo tässä vaiheessa tekisi maaseutu varmasti itselleen ja ehkäpä työläisilleen palveluksen, jos ryhtyisi *suunnittelemaan* uusia työtilaisuuksia. Ei niin, että työn puutetta olisi koskaan odotettavissa, mutta ehkäpä *viihtyminen* maalaisoloissa paranisi, jos olisi tarjolla naisellekin *muuta* kuin navetta- ja tavallista kotitalous-

työtä. Ehkäpä *uudet mahdollisuudet houkuttelisivat takaisin* kotiseudulle jo sieltä pois siirtyneitäkin.

Ehdotus maatalous-kotiteollisuustyön tarjoamisesta ei siis ole suinkaan tarkoitettu kilpailijaksi työvoimasta toisten maatalouden työtilaisuuksien kanssa, vaan päinvastoin *vetämään takaisin* maatalouden kasvattamaa työväkeä sekä antamaan työtä niille, jotka eivät *ikänsä, terveytensä tai perhesuhteittensa puolesta* voisi pitää vakituista ja vaativaa karjanhoitajan paikkaa ja jotka työvoiman lisääntyessä olisi ensiksi vapautettava.

Maatalouden kannalta naistyöväen lisääntyminen olisi sangen ilahduttava asia. Apuväestä juurikasvimailla, heinäpelloilla, elonkorjuussa, jopa metsänistutuksessa, on usein pula. Omien havaintojeni perusteella pidänkin naisia nokkelampina ja ahkerampina kuin miehiä. Työtehon mukainen sopivaisuus eri töihin on vielä ratkaisematta, mutta sangen useissa töissä nainen pysyy kallispalkkaisen miehen kintereillä aivan hyvin.

Entä sitten toinen puoli asiasta, *pitkä talvi.* Millaisia mahdollisuuksia silloin on työn tarjoamisella?

Aikaisemmin kukoistavan *kotiteollisuutemme* on tehdasteollisuus nielaissut. Se on ottanut sekä työn että työntekijät, ainakin mitä tulee tekstiiliteollisuuteen, mistä tässä on kysymys. Koneiden, sähkövoiman ja massatyön avulla tehdasteollisuus on kehittynyt nopeaksi, halvaksi ja kuluttajalle mukavaksi. Hyvä *mainonta* on lisäksi sumuttanut jopa pellavanviljelijäinkin silmät huomaamasta, että heidän omat kotoiset kuitunsa muuttuivat vaihdosmatkallaan kaupungissa *standardituotteiksi,* joista on kotoisuus täysin varissut. Tätä hämmennystä on voimallisesti lisännyt se kymmenkunta vuotta sitten tai jo aikaisemminkin herännyt *vieraaseen,* kauempaa tuotuun, sanonko, kiiltokoreaan *mielistynyt henki,* joka ainakin ujostelee, jos ei aivan häpeile esim. kotikutoisia vaatteita. Ja samassa, meille maalaisille vierasmielisyyden virrassa on kulkenut suuri osa *tekstiilitaidettammekin,* niin ettei sekään ole innostanut ja viehätellyt kotoiseen ja omalta tuntuvaan kotiteollisuuteen.

Mutta suitseva kynttilän sydän ei ole sammunut; onpa vaikutus taas herättänyt vastavaikutuksen.

Tavataan toki vielä taloja, joissa kaikki kudonnaiset ovat ikkunaverhosta lattiamattoon ja pyyhinliinasta kohotaitteisiin lautasliinoihin kotikutoisia, jopa -kasvuisiakin. Entä nykyajan nuori neiti kesällä, eikö hän katso muodin vaativan pellavapukua! Ja moni virkamiesperhe on minultakin tiedustellut, voisinko toimittaa heille tusinan — pari kotikutoisia pyyhinliinoja, entä kotikehruisia? Nämä ovat iloisia merkkejä nämä, sekä panevat kaipailemaan nuoria rukin taakse ja käsiä kangaspuiden luhaan. Sekä lisäksi enemmän suomalaisia tekstiilitaiteilijoita esiin. Sellaisia, joilla olisi maalais- ja talonpoikaiskauneudenkin tajua ja rohkeutta "kirkastaa" *kansalliset muodot ja värit* kätköistä, joihin ne ovat ohimenossa olevan epämääräisyyden aikana joutuneet.

Oikeilla kotiteollisuustuotteilla on siis jo vähäistä kysyntää nytkin, ja varmaan sitä helposti voidaan lisätä. Hintansa kalleuden vuoksi aito käsintehty tekstiilitavara on ja pysyy välttämättömän käyttötavaran yläpuolella. Mutta vähänkös meillä käytetään vieläpä ulkonaista kodin somistusta, miksikä eivät varat silloin riittäisi kotoiseen ja aistikkaaseen. Siis esittelyjä, näyttelyitä ja vähän mainosta!

Jos lähdemme olettamuksesta, että tällaiseen vuorotyöhön innostunutta työväkeä ilmaantuisi, *maanviljelijäin olisi harkittava kykynsä* ja mahdollisuutensa sen järjestämiseen, sillä vain harvoille se suoralta kädeltä sopisi. Meidän maanviljelijäin sopinee toivoa apua tekstiilialan tuntijoilta.

Esitys tarvitsee vielä paljon harkintaa ja arvostelua. Varsinkin työntekijäin ammattitaito, tekstiilipuolen työnjohto ja järjestely, työpaikat yms. tuottaisivat aluksi vaikeuksia. — Tämän hahmoittelun tarkoituksena on uusia ansiomahdollisuuksia tarjoten *kiinnittää* maaseudun *työvoimaa maatalouksien* ympärille sekä

Jatk. siv. 62.

SALUS SAIRAALA (omist. M. ja I. Rytkönen)
It. Kaivopuisto 23. Oma keskus. Vaihde 20 747—20 748

Kirurgi-, sisätauti- ja synnytysosasto
Hinnat 65—115 mk. Lääkäri potilaan valinnan mukaan.

PÄIVÄN PUHEENAIHETTA

„Ollako vai ei olla?"

Olemme äskettäin saaneet tutustua eräitten lehtien palstoilla julkilausumaan, jossa Keski-Euroopan pakolaisten "ahdinkoon ja hätään" viitaten kehoitetaan kaikkia kansalaisia auliisti antamaan avustuksia hätään joutuneiden lähimmäistemme auttamiseksi. Julkilausuman alla on suuri joukko nimiä kulttuurielämän piiristä, aina piispoista ja professoreista alkaen tunnettuun punaiseen kansanedustaja Cay Sundströmiin saakka. Joukossa myös luonnollisesti joukko edustavia naisia, Ester Ståhlbergista punaista kansanedustajaa Sylvi-Kyllikki Kilpeä myöten. Kun tiedämme, että nämä avustettavat ovat joko juutalaisia tai sellaisia "tuhlaajapoikia", joitten jalkain alla kotimaan kamara on alkanut polttaa, kun heidän isänmaassaan on suoritettu loppuselvitystä kansainvälisestä kommunismista, niin ei voi olla hämmästymättä n.s. porvarillisten piirien epäpoliittisuutta. Eikö todellakaan tajuta, mistä on kysymys? — Eikö hävetä kirjoittaa nimeä samaan paperiin punaisen aatteen esitaistelijoiden kanssa? — Vaikka ymmärtäisimmekin teon motiiviksi hyvän sydämen, tunteellisen mielenlaadun ja vilpittömän auttamisen halun, niin emme voi ymmärtää kulttuuripiiriemme poliittista valistumattomuutta ja "sinisilmäisyyttä".

Eksytys on todella aivan hirvittävä keskuudessamme. Tänä aikana joutuu varmasti moni porvari kysymään itseltään Hamletin tapaan: "Ollako vai ei olla". — Mutta joka kuvittelee, että tällaisia kyselijöitä olisi myös punaisten keskuudessa, hän erehtyy. He kyllä tietävät, mihin kulloinkin nimensä panevat. Vai onko ehkä joku huomannut heikäläisiä nimiä joukossa silloin, kun on vedottu lähimmäisen rakkauteen Karjalan ja Inkerin asiassa? Onko heitä nähty keräämässä varoja rinnan isänmaallisten kansalaisten kanssa rajaseutu-, sotilaskoti-, lastensuojelu- tai vapaaehtoisen maanpuolustustyön hyväksi? — Eihän toki.

He ovat luokkatietoista, poliittisesti valveilla olevaa väkeä ja tietävät, minkä paperin alle kulloinkin nimensä panevat. Ei minkään hyväntekeväisyyden varjollakaan heitä saisi narratuksi ajamaan heille vieraita tarkoitusperiä. He eivät palvele kahta herraa. Ei tarvitse luullakaan. Kaikki kansainvälisen vallankumoksen hyväksi, ei mitään kansallisen suuruuden alttarille, on heillä tunnuksena. Mutta miten on meidän laitamme? — Maaseutu on vielä sikäli tervettä, että siellä ei tällainen veljeily punaisten kanssa voisi tulla kysymykseenkään. Mutta pääkaupunki parka, mihin menet humaanisuudessasi?

*

Ollako vai ei olla, joutui varmaan miettimään kuuluisa kirjailijattaremme Sally Salminenkin Ahvenanmaalla, kun hän määrätynlaisen painostuksen alaisena tuli kirjoittaneeksi nimensä sepustuksen alle, joka oli, niin kirjailijatar kuin hän onkin, enemmän toisten mielikuvituksesta kuin hänen omastaan lähtöisin ja jonka hän nyt äskettäin on kauniisti peruuttanut. Lyhyesti kerrottuna oli tapaus seuraavanlainen:

Sally Salminen oli joutunut keskusteluihin teoksestaan "Katrina" saksalaisen kustannusliikkeen kanssa. Se oli herättänyt hänessä kiinnostusta Saksan maahan ja kansaan. Hän pyrki sinne vieraaksi ja hänet otettiin vastaan avosylin. Tämä tapahtui viime kesänä. Palattuaan kotiin antoi hän haastattelun erääseen ruotsalaiseen lehteen, missä hän mitä törkeimmällä tavalla solvasi Saksan oloja, sanoen m.m. uskonnosta puheen ollen, että kansallissosialismi hänen mielestään oli astetta räikeämpää kuin kommunismi. Tästä haastattelusta oli seurauksena, että kun se tuli tunnetuksi Saksassa, hän joutui siellä mitä kummallisimpaan valoon, menetti vasta saksankielisenä ilmestyneen kirjansa johdosta saavuttamansa kansansuosion täydelleen, ja kustantaja oli pakoitettu rikkomaan sopimuksen hänen kanssaan. Kustantaja teki tämän julkisesti eräässä saksalaisessa kirjallisuuslehdessä. Tähän on nyttemmin kirjailijatar vastannut sanomalehtien palstoilla.

Minkälainen vastaus? — Mitä surullisin kuva avuttomasta, johdettavasta ihmisestä, vailla omaa vakaumusta ja arvostelukykyä. Silti liikuttava, miltei sydäntä riipaiseva omassa inhimillisessä kurjuudessaan.

Mistä tämä kurjuus? — Vain siitä, että hän hetkellisen mielijohteen ja ulkoapäin tulleen painostuksen vallassa kirjoittaa sellaista, mikä ei ole totta.

Miksi hän näin menettelee? — Hän joutuu tekemään palveluksen paljon suuremmalle asialle kuin hänen oma vähäpätöisyytensä ja oma kirjallinen menestyksensä Saksassa.

Ei ole vaikeata arvata, mikä on tämä suuri asia. Se on kansainvälinen vallankumous, kommunismi, kansanrintama, siis kerta kaikkiaan kaikki se, minkä vaatii, että taistelussa fascismia ja natsismia vastaan on kaiken palveltava tarkoituksenmukaisuutta. Vain huonot ja epäedulliset kuvaukset "akselivaltioista" kelpaavat heille. Niitä suorastaan vaaditaan, kiristetään. Kaikki kohtuullisuus ja oikeudenmukaisuus on heillä tässä kohden kiellettyä. Silti kulkee totuus yli ajan, yli paikan, yli valtakuntien rajojen, joskus niinkin ihmeellisiä teitä, että jonkun täytyy avoimesti tunnustaa valehdelleensa, ja todistaa vihollisten joukossa, kuten Sally Salminen:

"Nyt muistan kaiken sen todella suurenmoisen, minkä näin ja koin Saksassa: tuhannet kauniit työväenasunnot puutarhoineen, iloiset lapsilaumat kaikkialla, lapset, jotka säteilivät terveyttä ja iloa, naiset luonnolliset ja terveet, yhtä hyvin ulkoasultaan kuin katsannoltaankin. Havaitsin siellä yhdenvertaisuuden eri yhteiskuntaluokkien välillä, työn kunnioituksen, mikä oli niin ihmeellistä ja minutkin tempasi mukaan se miltei lapsellinen ilo ja ylpeys, millä Uuden Saksan saavutuksia esiteltiin." Kirje loppuu: "Minun korkein toivomukseni on, että jollakin pienellä tavalla osaltani voisin tästälähin auttaa siinä, että eripuraisuus ja vihankylvö ihmisten kesken vähenisi."

SOS.

AJANKOHTAISIA TIETOKIRJOJA

Raittiuden käsikirja.

ALKOHOLIKYSYMYS. Toimituskunta: Eemil Hynninen, S. S. Salmensaari, K. Taskinen, Y. P. Pohjanoksa. Kustantaja Gummerus O.Y. Teoksen julkaisua on sosialiministeriö avustanut. Hinta 50:—, sivuja 412.

Tämä suurikokoinen tutkielmateos jakaantuu 4:ään osaan. I:ssä esitetään alkoholikysymyksen taloudellinen puoli, II:ssa fysiologis-patologinen, III:ssa eetillinen ja yhteiskunnallinen puoli ja IV:ssä väkijuomien käyttöä säännöstelevät järjestelmät. Kukin luku käsittää useampia tutkielmia, joita ovat kirjoittaneet kysymyksen pätevät tuntijat. Suuri määrä vertailevia tilastoja ja taulukoita havainnollistaa esityksiä.

On mahdoton tällaista laajaa, asiarikasta teosta edes ylimalkaisesti selostaa. Se sisältää nimittäin kaikki kysymykset, jotka liittyvät alkoholiin, sen käyttöön, sen vaikutuksiin sekä yksilön, suvun perheen, yhteiskunnan että koko kansanelämän, on siis mitä täydellisin tietokirja alaltansa. Tiettävästi ainakin meillä ainutlaatuinen. Huolimatta tieteellisyydestään on teos suorastansa kiintoisaa luettavaa. Toisaalta siinä avautuu alkoholin tuoma syvä tragedia ihmiselämään. Vähävarainen kansa, niinkuin me olemme, uhraa yli 930 miljoonaa, t.s. 261:74 markkaa henkeä kohden alkoholijuomiin vuodessa. Miljoonien luku on kasvanut vuosi vuodelta. Alkoholin osuus rikoksiin, erilaisiin tauteihin, tapaturmiin, suvun heikkenemiseen, kuolleisuuteen, alkoholin vaikutus työn suoritukseen, sen tuhoisat seuraukset siveettömyytenä, kotielämän kurjistumisena, y.m. tulee todistetuksi. Luettuaan tästä kaikesta on pakko tunnustaa raittiusasian suunnaton merkitys. Tällainen teos on sellaisenaan raittiuskasvatusta.

On selvää, että koulut, kunnat, raittiusopin opettajat, luennoitsijat hankkivat itselleen tällaisen arvokkaan tietokirjan. Nuorten kirjastoihin ja lukusaleihin se myös olisi hankittava. Eikö myöskin valtion ja kuntien raittiusvaroja voitaisi käyttää tämäntapaisen tietokirjan levittämiseen.

H. R.

Kun marxilaisuutta toteutetaan.

Saksankielellä on julkaistu Neuvosto-Venäjän oloista laaja kirjallisuus. Erikoisen mielenkiintoisia ovat teokset, jotka kertovat koettua elämää sellaisena kuin kirjoittaja itse on sen elänyt, kokenut ja huomioinut. Tällaisten joukossa on mainittava pari vuoden rajassa ilmestynyttä Unischewskin "Kilpajuoksu GPU:n kanssa" ja Albrechtin "der verratene Sozialismus". Molempien kirjoittajat ovat olleet kasvatukseltaan ja vakaumukseltaan kommunisteja, mutta heränneet aikanaan marxilaisuuden kovan todellisuuden kourissa.

Wladimir Unischewski, venäläinen lentäjä, kirjoitti "Kilpajuoksun GPU:n kanssa" käsikirjoituksen venäjäksi, mutta se on julkaistu saksankielisenä. Viime vuoden helmikuussa laskeutui Eestin rajan yli pahanparkainen lentokone tuoden kaksi Venäjältä paennutta lentäjää. Vaiheet, jotka olivat pakottaneet lentäjiä lähtemään uhkarohkealle matkalle, kertoo Wladimir Unischewski yksinkertaisella, suoralla tavalla. Hän on pietarilaisen työmiehen poika, hänen lapsuutensa on kulunut järkyttävien tapausten keskellä. Isä on vapaamielinen, äiti harras kristitty. Pojasta tulee kommunisti. Juuri kun hän on päässyt lentäjäksi, tapahtuu Kirovin murha ja varomaton, löyhä sana kiinnittää tshekalaisen huomion häneen. Vaino alkaa. Isä vangitaan, äiti ajetaan maanpakoon. Maa polttaa jalkojen alla. Neuvostovallan koko verkosto, sen julmuus, sen terrori kuvataan elettyinä elämyksinä. Teos on jännitystä täynnä. Loppuluvussa on kuvaus siitä salaisesta taistelusta, jota siellä kansa nykyään käy kommunistista hirmuvaltaa vastaan, tuosta näkymättömästä, tuhoavasta taistelusta. Sitä ei johda eikä säännöstele kukaan yksilö, ei mikään järjestö, sellaisia ei luonnollisesti voi olla. Mutta se ilmenee tuhoamishaluna, vihana, joka särkee, murskaa kaiken, mitä voi, vahingoittaa ja tekee hävitystä. — Sellainen on marxilaisen 20-vuotisen hallituskauden saavutus Venäjän kohdalta. (Teos on Nibelungen-Verlagin kustantama, 320-sivuinen ja maksaa 4:— Rmk.

Toisesta seuraavassa numerossa. **H. R.**

KOTITEOLLISUUS . . .

Jatk. siv. 60.

tarjota heille miellyttävää työtä, *helpoittaa maataloutta* tilapäistyövoiman saannissa sekä *kiirehtiä kansallista tekstiilitaidetta esiin.* Varsinkin näin olympialaisaikojen alla sen olisi koetettava parhaansa! Yhteiskunnallisesti esitys on pieni tekijä, mutta kuuluu sellaisenakin *terveempään suuntaan viittoviin.* Ja ehkäpä se sattaisi olla alkusysäyksenä suurempien vuorottelujen, esim. maatalous—tehdastyö suunnitteluun. Mutta *kokonaisuus* muodostuu pikku seikoista, meidän on kunkin kilvoiteltava *kokonaisuutta rakentavien, kansamme hyvää, vaikka vaatimattomasti palvelevien yritysten suorittamisessa.*

Kaunista kevääksi

Kevät ja kesä tuntuivat olevan hyvin lähellä viime sunnuntaina Akateemisten Naisten Karjala-Seuran pukuesittelyssä. Allekirjoittanut istui siellä ja ihaili koettaen samalla painaa mieleensä joitakin yksityiskohtia siitä pukurunsaudesta, joka todella viehätti varmaankin jokaisen katsojan silmää.

Vallalla oleva suunta niin takeissa kuin puvuissakin näyttää olevan istuva miehusta ja leveä, joko kellomainen tai laskostettu helma. Pehmeästä, kauniisti laskeutuvasta kangaslaadusta valmistettuna tällainen malli onkin hyvin pukeva, sen osoitti eräs vierailupuku, jonka kokonaan laskostettu hame oli viimeistä muotia ja joka teki hyvin viehättävän ja nuorekkaan vaikutuksen. Samaten eräs pehmeästä harmaasta kankaasta hyvin leikattu, yhdellä ainoalla napilla kiinnitetty, edestä hiukan auki jäävä kesätakki, jossa helma levisi kauniisti laajaksi kelloksi, oli hyvin hauskan näköinen. Takeissa ei tänä keväänä käytetä juuri ollenkaan kauluksia. Sen sijaan ovat olkapäät hyvin korostettuja ja selkäleikkaus joko suora ja hyvin istuva tai erikoisempi, hiukan rypytetty.

Kävelypuvut ovat yleensä keväisessä katukuvassa vallalla. Kaunis taylor-mallinen kävelypuku on aina muodikas. Takin ja hameen pituus vain vaihtelevat. Tänä vuonna taylor-malleissa takit ovat aika pitkiä, hyvin istuvia, hame on kapea, ja hameen mitta maasta on 40—45 cm. — Yleensä puvut osoittavat taipumusta lyhentymiseen. Sunnuntaisessa pukuesittelyssä olivat aamupäivä- ja vierailupuvut aika lyhyitä, ei kovinkaan paljon polven alapuolelle, eikä yksikään iltapuku laahannut lattiaa, vaan olivat ne yleensä tasapitkiä ja ulottuivat juuri ja juuri maahan, niin että välillä vilahti kenkänkorko hiukan esiin. Ainoa luomus, joka oli varustettu laahuksella, oli upea, kiiltävästä, kuviollisesta silkistä valmistettu n.s. kotipuku, jossa kuulemma suuren maailman tapaan sopi ottaa vastaan satunnaisia vieraita.

Ulsterit ja muutamat kesätakit olivat taasen suoraa, väljää mallia. Harmaasta, pikkuruudullisesta kankaasta, jossa pöly ei näy, on tämä malli esim. matkatakkina erittäin käytännöllinen. Suuret, päälletikatut taskut korostavat reipasta vaikutusta.

Kaupunkilaiselle ovat niin sanotut katupuvut kesällä aivan välttämättömiä. Niitä sommitellessa voi käyttää hyväkseen kolmea pääsuuntaa. Ensiksi puku ja siihen pieni erillinen jakku. Tällöin voi puku olla yksivärinen ja jakku värikäs; esim. valkoinen, yksinkertainen puku ja siihen iloisen raitavasta kankaasta pieni, lyhythihainen jakku. Jakku voisi hyvin olla taftia, jäykkyytensä puolesta tämä kangaslaatu sopisi hyvin tuollaiseksi pieneksi, siroksi jakuksi. Vielä voisi pukua kirkastaa värikkäällä vyöllä, mutta sen tulee olla maulla valittu ja mieluimmin hiukan erikoisesti sommiteltu. — Hyvin kaunis on myös katu-asu, jota myös voisi sanoa kesäkävelypuvuksi. Valkeasta, pehmeästä villakankaasta valmistettu takki ja hame, takin ollesa taylor-takin ja pienen jakun välimuodon, lyhythihaisen, pituus vyötäisille tai hiukkasen alemmaksi, yhdella napilla kiinni, leveät käänteet. Vastakohtana hameelle ja takille pitäisi taas puseron olla tumman; esimerkiksi tummansininen väri on hauska; hattu, hansikkaat, kengät ja käsilaukku edelleen puseron väriin. Yhdistelmä on sangen kaunis.

Toisena katupukuna on puku- ja

Vas. Tämän kevään kävelypuku. Valmist. Mänttäri.
Kesk. Hauska katupuku. Valmist. Muotitukku "Klaara".
Ylh. Eeva Saurion suunnittelema Velasquesin tauluista aiheensa saanut iltapuku.

viittayhdistelmä sangen hauska, ja siinä voi nykyistä muotisuuntaa käyttää hyväkseen. Erittäin pukeva on esim. jostain tummapohjaisesta, hyvin heikosti vaaleammalla kuvioidusta kankaasta valmistettu puku, jossa edusta ja hame ovat kokonaan laskostetut, viitta samasta kankaasta, myös kokonaan laskostettu, takaa pitempi ja olkapäät hiukan korostetut.

Jos haluaa, voi vielä käyttää katuasuna pukua ilman siihen kuuluvaa jakkua tai viittaa. Puseron tulee olla aika yksinkertainen ja mieluimmin tumma. Esim. tummansininen tai musta koristettuna vaikkapa hihansuissa, kaula-aukossa ja miehustassa kapealla, valkoisella pliseerauksella on aina hienon näköinen. Pliseeraus ja laskotus ovat todella niin muodissa, että niitä näkee iltapuvuissakin; esim. iltapuvussa, jossa on pienet hihat, käytetään pliseerausta koristuksena hihansuissa. Ja hyvin viehättävältä näyttää samanlainen kapea pliseeraus kiertämässä hameessa noin kahden- kolmenkymmenen cm:n korkeudella helmasta.

Erittäin kaunis oli ANKS:n pukuesittelyssä musta teepuku: pienet hihat, kokonaan laskostettu yksinkertainen miehusta. Ainoana koristeena oli kapea, himmeällä kullalla koristettu vyö.

Vielä pari sanaa hatuista. Ne ovat ihmeellisiä! Mitä pienempi itse hattu on — ja mitä enemmän siinä on harsoa ja kukkia, sitä muodikkaampi se on.

Värillisetkin harsot näyttävät olevan suuressa suosiossa, ja aivan viimeinen uutuus on kapea pitsi harson reunassa.

Muuten voi hattu olla korkea tai matala, aivan kantajan yksilöllisen maun mukaan.

Kevätpuvustoa suunnitellessanne muistakaa myös, että käsilaukku ja kengät ovat sangen tärkeä tekijä. Jotta kokonaisvaikutus olisi eheä, tulee niiden sopia niin värinsä kuin tyylinsäkin puolesta pukuun. Käsilaukulla ja kengillä on se ominaisuus, että hyvällä maulla valittuna ne saattavat tehdä vähemmänkin onnistuneesta puvusta oikein hauskannäköisen, mutta pukuun sopimattomat kengät tahi käsilaukku voivat täydellisesti pilata muuten hyvinkin tyylikkään ja kauniin asun.

L—la.

MISSÄ ON . . .

Jatk. siv. 52

suhteessa, eikä tietääkseni uskonnonopettajia kouluihin valittaessa vaikuta ratkaisuun sukupuoli vaan arvosanat. Seurakuntatyössä, jossa tällä hetkellä toimii suunnilleen samanverran naisteologeja kuin opetustyössäkin, sensijaan palkkauskysymys tuottaa usein vaikeuksia. Useimmat Helsinginkin seurakuntien naistyöntekijöistä ovat aloittaneet työnsä pienipalkkaisena ja osittain vapaaehtoisena toimena; vasta viime vuosina on heidän palkkauksensa järjestetty työtä vastaavaksi. Helsingin seurakunnissa toimii nykyään yhteensä 8 vakituista naisteologia seurakuntatyössä, ja heidän apulaisinaan saavat opiskelevat naisteologit harjoitusta. Tällaisen seurakunnan piirissä tapahtuvan tyttötyön tarkoituksena on koota seurakunnan tytöt ja nuoret naiset yhteen kuulemaan Jumalan puhetta juuri heidän asemassaan oleville. Nuoret tytöt saavat monissa maallisissakin asioissa kääntyä tällaisen luotettavan "Ison siskon" puoleen ja avautua hänelle juuri omissa erikoisissa vaikeuksissaan. Naistyöntekijä on aina hänen löydettävissään, kerhossa arki-iltoina, kokouksissa ja työntekijäilloissa pyhäisin, hiihtoleirillä ja kesäleirillä sekä seurakunnan omistamassa nuorten kesäkodissa loma-aikoina, asunnossaan seurakuntatalossa melkein kaikkina vuorokauden aikoina. Varsinkin suurkaupungin kiusauksissa sekä tehdasyhdyskuntien monissa uskonnonvastaisuuden ja epäisänmaallisuuden vaaroissa tällainen tyttötyö on terveellisenä vastapainona ja vapaaehtoisena työmuotona suuriarvoinen kasvatustekijä varttuvan tyttönuorison keskuudessa.

Samantapaista työtä tekevät muutamat naisteologit eri yhdistysten palveluksessa sekä jotkut heistä kristillisten kansanopistojen johtajattarina.

Lopuksi on naisteologien työaloista mainittava lähetystö. Huomattavin tällä alalla toimivista on se naisteologi, joka viime keväänä vaikeasti sairastuneena palasi 6 vuotta kestäneestä juutalaislähetystyöstä Palestiinasta. Parhaillaan täällä toimivassa lähetyskoulussa on muutamia erotutkinnon suorittaneita naisteologeja, joista eräitä voidaan jo tänä keväänä lähetysmaille lähettää.

Naisteologille sopivia työaloja tarkastellessa aukenee laaja perspektiivi niin seurakuntien ja yhdistysten kuin myöskin monille sosiaalisen elämän työaloille. Kasvatus- ja huoltolaitoksissa sairaaloissa ja sosiaalisissa tehtävissä tehdastyöväen keskuudessa näemme tulevaisuudessa naisteologin liikkuvan perehtyneenä psykologisesti hoidettaviaan ymmärtämään ja omaten uskon vaikuttaman palvelevan rakkauden suuren armolahjan.

HMN huonekaluja valmistaa ja myy ainoastaan *Huonekaluliike Mikko Nupponen*

Kuivasta ja ensiluokkaisesta puusta tehdään HMN tehtaalla *tyylipuhtaita huonekaluja.*

Uuden Huomenen

asiamiehille ja muille ystäville

ilmoitetaan, että *t.k. 26 p:nä* pidettävän Kustannus-Oy. Rastin vuosikokouksen jälkeen syödään yhteiset päivälliset *Helsingin Mustassa Karhussa n. klo 17.30.* Ohjelmassa on *asiamiespalkintojen jako* ja vapaa sana.

Toivotaan runsasta osanottoa.

Ilmoittautua voi perjant. t.k. 24 p:ään mennessä kirjallisesti tämän lehden toimistoon os. *Helsinki, Neitsytpolku 7,* tai *puh. 64 159* klo 10—14 ja 17—18. Osanottomaksu 20:—.

TAIDEKUDONTA

HELSINKI
Yrjönkatu 7. Puhelin 32 760.

Toimittaa varastosta ja tilauksesta kaikkia kodin sisustuksessa käytettäviä töitä, kuten: huonekalujen päälliskankaita, verhoja, pöytäliinoja, kuvakudoksia, ryijyjä, karvalanka- ja riepumattoja.

Kauniita täyspellavaisia aamiais- ja kahviliinoja. Suuri valikoima leposohvan peitteitä.

Kustannus-oy. Rastin

varsinainen yhtiökokous

pidetään Helsingissä Mustassa Karhussa maalisk. 26 p:stä 1939 klo 16.

Kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen 9 §:ssä mainitut asiat.

Helsingissä helmik. 15 p:nä 1939.

JOHTOKUNTA.

Hyvää leipää ja
Hyviä meijerituotteita

saatte
myymälöistämme.

•

O.Y. HELSINGIN MEIJERILIIKE

Uusi Huomen

VUODEKSI 1939.

Tilaushinta 1/1 vsk. 40:—,
1/2 vsk. 25:—.

O/Y DAN. WARD A/B

KUKKAKAUPPA HELSINKI

E. ESPLANADINKATU 20
Puh. 37 935 ja 28 982
ALEKSANTERINKATU 48
Puh. 31 535 ja 33 303
LASIPALATSI
Puh. 62 185

Aina suuri varasto aistikkaita sidontatöitä.
Kukkatilausvälityksiä maailman kaikkiin osiin.

Juokaa näitä!

Kysykää näitä!

LOTTA-KAHVI

10:25 250 gr.

VAALI-KAHVI

12:50 250 gr.

Voittavat suosijoita.

Rek. tavaramerkki

Toiminimi

Laatukahvi Oy.

Helsinki, puh. 36513, 26404.

Uusi Huomen

on maamme uusin

ja mielenkiintoisin

naisten lehti,

jokaisen suomalais-kansallisen kodin lehti.

Kirjapainotöiden tarvitsijoille

ilmoitamme kohteliaimmin, että uusi ajanmukainen kirjapainomme toimitalossamme Kansakoulukadun 8:ssa suorittaa kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä kohtuullisiin hintoihin.

PYYTÄKÄÄ TARJOUKSIAMME

KIRJAPAINO- JA KUSTANNUS-OY. LIIKE

(Ajan Suunnan kirjapaino) **Helsinki, Kansakoulukatu 8. Puhel. 24289 & 21998**

Mk 3:–

Helsinki 1939. Kirjapaino- ja Kustannus-Oy. Liike.